

Orquestra Simfònica de l'ESMUC —*L'ocell de foc* d'Stravinski

Palau Fronteres

Dijous, 20 de maig de 2021

— 20 h

Sala de Concerts

Programa

Anssi Karttunen, violoncel
Orquestra Simfònica de l'ESMUC
Ernest Martínez Izquierdo, director

Kaija Saariaho (1952)

Notes on light! (2006)

Joan Guinjoan (1931-2019)

Pantonal (1998)

Igor Stravinsky (1882-1971)

L'ocell de foc (1910)

Quadre I

El jardí encantat de Katxei

Aparició de l'ocell de foc perseguit pel príncep Ivan Tsarévix

Dansa de l'ocell de foc

Captura de l'ocell de foc pel príncep Ivan Tsarévix

Súplica de l'ocell de foc

Aparició de tretze princeses encantades

Joc de les princeses amb les pomes d'or

Aparició sobtada del príncep Ivan Tsarévix

Ronda de les princeses

Albada

El príncep Ivan Tsarévix entra al Palau de Katxei

Carilló màgic, aparició dels monstres guardians de Katxei i captura del príncep Ivan

Arribada de Katxei l'immortal

Diàleg de Katxei amb el príncep Ivan Tsarévitz
Intercessió de les princeses
Aparició de l'ocell de foc
Dansa del seguici de Katxei encantat per l'ocell de foc
Dansa infernal
Cançó de bressol
Despertar de Katxei
Mort de Katxei
Tenebres profundes.

Quadre II

Desaparició del palau i dels sortilegis de Katxei
Retorn a la vida dels cavallers petrificats i goig general.

Durada aproximada del concert: 90 minuts, sense pausa.

#jovestalents #novacreació

Comentari

L'ocell de foc

Lluminós, màgic i ple de fantasia i color. Així podríem definir el programa d'avui, una proposta que ens fa viatjar des del refinat univers sonor de la finlandesa Kaija Saariaho, compositora convidada d'aquesta temporada, a la superba modernitat d'Igor Stravinsky, tot passant pels accents mediterranis del recordat mestre Joan Guinjoan.

Sota la batuta d'un dels més grans especialistes en l'obra de Saariaho, ens arriba el concert per a violoncel *Notes on light*. L'obra va ser fruit d'un encàrrec de la Boston Symphony Orchestra, que la va estrenar el 22 de febrer de 2007, amb el mateix solista que l'interpreta avui i del qual recuperem aquesta clarificadora descripció de la partitura. *“A primera vista, aquest no sembla el concert per a violoncel típic. En mirar-lo més de prop, però, vaig trobar-hi tots els elements d'un gran concert: la relació de solista i orquestra passa per moltes situacions diferents i el violoncel té l'oportunitat de mostrar tota la seva versatilitat”*, escriu Anssi Karttunen. *“El solista no només és l'heroi de l'obra; també ha de defensar els seus drets, liderar, col·laborar i, de vegades, sotmetre's a l'orquestra. Tot això fa de Notes on light un viatge ric que ben bé podria portar-nos al cor mateix de la llum”*.

La peça següent, *Pantonal*, va ser escrita per Guinjoan el 1998 com a obra obligada del IV Concurs de Directors d'Orquestra de Cadaqués. Dedicada a la seva neta, l'autor la va descriure com *“un divertiment”*, amb *“un cert estil cambrístic i un caràcter de dansa evident”*. La sensació de politonalitat –d'aquí ve el nom– predomina al llarg de l'obra, de gran riquesa tímbrica i varietat rítmica.

El concert finalitza amb la gran partitura que va fer que un jove compositor rus esdevingués una celebritat mundial. Primera de les tres creacions que Stravinsky va escriure per als Ballets Russos de Diaghilev, *L'ocell de foc* té un fort vincle amb Barcelona, ja que el seu autor la va dirigir en totes les visites que va fer a la ciutat entre els anys 1924 i 1936; una, la del 16 de novembre de 1933, al mateix escenari on som avui. Del ballet, l'autor va extreure tres suites per ser interpretades a les sales de concerts, la segona de les quals, la del 1919, és la més habitual i que ara sentirem.

Inspirat en un conte del folklore eslau, *L'ocell de foc* és la història d'un príncep que persegueix un ocell meravellós, gràcies al qual aconseguirà vèncer un bruixot terrible que ha captivat tretze princeses. Amb una atmosfera encisadora, la suite està dividida en cinc moviments, al llarg dels quals se succeeixen la introducció, la dansa i captura de l'ocell, el ball de les princeses, la dansa infernal del bruixot, la dolça melodia que l'adorm i la seva desaparició final. Amb el seu llenguatge ple de color i exotisme i una orquestració brillant, Stravinsky ens deixa entreveure el creador revolucionari que està a punt d'esclatar.

Ana María Dávila, periodista musical

Biografies

©Irmeli-Jung

Anssi Karttunen, violoncel

Violoncel·lista finlandès de reconeguda carrera internacional com a solista i músic de cambra, interpreta amb intensitat i una flexibilitat sorprenent l'extens repertori per a violoncel amb diverses versions d'aquest instrument. En efecte, Karttunen interpreta un extens repertori per a violoncel, tot explotant-ne, segons les obres, la riquesa del violoncel modern, clàssic o barroc i fins i tot del *violoncello piccolo* de cinc cordes.

Investigador incansable del repertori antic i clàssic per al seu instrument, creador d'arranjaments propis d'obres de diversos períodes històrics, Karttunen també treballa estretament amb els compositors d'arreu. Advocat apassionat de la música del seu temps, aquesta col·laboració l'ha portat a oferir estrenes mundials de més de cent noranta obres. El seu treball ha estat particularment intens amb compositors com ara Esa-Pekka Salonen, Magnus Lindberg, Kaija Saariaho, Rolf Wallin, Tan Dun i Luca Francesconi.

Participa com a solista i músic de cambra en nombrosos festivals internacionals i és convidat habitual de les grans orquestres europees, americanes i asiàtiques. Entre les quals les filharmòniques de Los Angeles, Tòquio, Oslo, Luxemburg, Hèlsinki, Flandes, les orquestres de la Ràdio Finlandesa, Sueca, Danesa, Holandesa, RAI de Torí, SWR d'Alemanya, així com les orquestres Philharmonia, BBC Symphony, BBC Scottish, Metropolitana de Tòquio, de París, Nacional de França, Philharmonique de Radio France, l'Ensemble Orchestral de París, Residentie Orchestra, London Sinfonietta, Ensemble Modern, Avanti!, etc.

Entre les seves presentacions més destacades figuren l'estrena mundial del *Concert per a violoncel* de Magnus Lindberg amb l'Orchestre de París, (1999); *Mania per a violoncel i ensemble* d'Esa-Pekka Salonen (2000), el *Concert per a violoncel* de Martín Matalon amb l'Orchestre National de França (2001), el *Concert II* de Colin Matthews i *Concert* d'Elliott Carter. Altres compromisos recents inclouen el concert inaugural del Zankel Hall (Carnegie Hall) amb John Adams a Nova York, *The map*, concert per a violoncel de Tan Dun (Xangai, Amsterdam, Filadèlfia, Tòquio, etc.), una gira amb l'Orquestra de la SWR amb obres de Schumann i Lindberg (dirigit per J-P. Saraste), l'estrena del *Concert per a violoncel* de Luca Francesconi, amb l'Orchestra de la RAI de Torí, el *Concert per a violoncel* de Kaija Saariaho amb la Boston Symphony Orchestra, etc.

El febrer del 2000 va fer una de les seves primeres incursions en la direcció d'orquestra dirigint *Kraft* de Magnus Lindberg a Anvers.

Entre els anys 1994 i 1998 va ser director artístic de l'orquestra de cambra finlandesa Avanti! i director artístic de la Biennal d'Hèlsinki 1995, i del 1994 al 1997 ho va ser del Festival de Música Suvisoitto (Porvoo, Finlàndia). Entre el 1999 i el 2005 va ser primer violoncel de la London Sinfonietta.

La seva discografia inclou les obres completes de Beethoven per a violoncel i *fortepiano* amb instruments d'època, una antologia d'obres del segle XX per a violoncel solista, diversos concerts amb la London Sinfonietta i LA Philharmonic de Los Angeles, sota la direcció d'Esa-Pekka Salonen, així com un DVD de *The map* de Tan Dun per a Deutsche Gramophon.

És membre fundador del segell Petals (www.petals.org) una organització sense finalitat de lucre per a la producció i difusió de CD per internet. Ha gravat sis discos per a Petals. Va participar igualment en la creació del primer CD-ROM – *Prisma*– realitzat amb música contemporània sobre Kaija Saariaho i la seva obra.

Entre els seus mestres, li han deixat una petjada profunda William Pleeth, Jacqueline du Pré i Tibor de Machula. Anssi Karttunen imparteix classes magistrals a Anglaterra, França, els EUA, Finlàndia, Colòmbia, Veneçuela i el Canadà.

El seu violoncel és un Francesco Ruggeri de Cremona (*circa* 1670).

Biografies

Orquestra Simfònica de l'ESMUC

L'Orquestra Simfònica de l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC) és una de les formacions estables (Grans Conjunts) del centre. Els seus concerts ofereixen una experiència totalment professional i d'intercanvi i coneixements als estudiants participants, i alhora esdevenen una sorpresa emocionant per al públic assistent, que pot vibrar amb l'excel·lent habilitat interpretativa dels músics.

La participació dels estudiants a l'Orquestra Simfònica de l'ESMUC té una component d'avaluació, perquè forma part del currículum. En virtut de la interdisciplinarietat de l'Escola, els estudiants de les diferents especialitats instrumentals poden participar en les diverses agrupacions, la qual cosa complementa la seva formació musical i enriqueix el conjunt.

Tanmateix, potser l'afegit més important d'aquesta orquestra és el caràcter professionalitzador. Al llarg d'una setmana d'assajos, els estudiants participants treballen amb el director de la formació, amb dinàmiques professionals que els aporten una experiència real de cara a mostrar els resultats del seu treball i que els atorgarà un bagatge excel·lent en el seu futur com a intèrprets.

L'Orquestra de l'ESMUC ha estat dirigida per Salvador Mas, Jaime Martin, Enrique Mazzola, Patrick Cohen-Akenine, Lutz Köhler, Jordi Mora, George Pehlivanian, Edmon Colomer, Xavier Puig, Francesc Prat, Ernest Martínez Izquierdo, Lorenzo Ferrándiz i Diego Martín Etxebarria, entre altres.

Biografies

Ernest Martínez Izquierdo, director

Nascut a Barcelona (1962), és director honorari de l'Orquesta Sinfónica de Navarra i principal director convidat de l'*ensemble* BCN216. Des del 2019 és professor convidat a l'ESMUC.

Després de la seva formació musical a Barcelona i París, començà la carrera com a director d'orquestra creant el grup BCN216, especialitzat en la interpretació del repertori contemporani de cambra i amb el qual ha actuat als principals festivals internacionals.

Ha estat director assistent de l'Orquesta Nacional de España i de l'Ensemble Intercontemporain de París (convidat per Pierre Boulez), així com director titular i artístic de l'Orquesta Sinfónica de Navarra i de l'Orquesta Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya.

Ha dirigit les principals formacions espanyoles i internacionalment ha treballat amb la Tokio Symphony Orchestra, Kyoto Symphony Orchestra, Finish Radio Symphony Orchestra, Philharmonic d'Hèlsinki, Symphony de Trondheim, Philharmonique de Radio France, National de Lió, Filharmònica de Varsòvia, Gulbenkian Orchestra (Lisboa), Orquestra Sinfónica do Porto, Sinfônica Municipal de São Paulo, Orquestra Filharmònica de Zagreb, Orchestra Comunale de Bolonya, Beethoven Academie (Anvers), Tonkünstler Orchestra (Viena) i amb l'Ensemble Contemporain de Mont-real, Ensemble Modern de Frankfurt, Trondheim Sinfonietta, Wien Klangforum i Avanti! Chamber Orchestra (Hèlsinki), entre d'altres.

Com a director d'òpera destaquen les produccions *Adriana Mater* de Kaija Saariaho amb direcció escènica de Peter Sellars (estrenes a l'Òpera Nacional de Finlàndia i a la Santa Fe Opera dels Estats Units), *Le nozze di Figaro* de W. A. Mozart, amb direcció escènica d'Emilio Sagi; *Carmina Burana* de C. Orff, amb posada en escena de La Fura dels Baus; la direcció musical de *L'amour de loin* de K. Saariaho, en una producció de Robert Lepage a l'Opéra del Quebec (Canadà), i de la creació de *L'ombra de Venceslao* de Martin Matalon amb posada en escena de Jorge Lavelli a l'Opéra de Rennes, i a les òperes d'Avinyó, Marsella i el Théâtre du Capitole de Tolosa de Llenguadoc. El gener i febrer del 2018 va dirigir a l'Opéra de París les representacions d'*Only the sound remains*, l'última òpera de K. Saariaho, amb posada en escena de Peter Sellars, producció dirigida també al Teatro Real de Madrid i al Lincoln Center de Nova York el novembre del 2018.

Ha fet enregistraments per a les discogràfiques Deutsche Grammophon, Telarc, Harmonia Mundi, Collegno, Ircam, Stradivarius i Naxos.

Ha rebut diversos guardons, entre els quals l'Ojo Crítico de Radio Nacional de España (1995), Premi Roland de Periodisme de Música Clàssica de Catalunya (2000), Premi Ciutat de Barcelona (2001), un Grammy Llatí (2006) i un Diapason d'Or (2012). Des del 2006 és membre de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi. L'Estat de Finlàndia li atorgà la condecoració de Cavaller de l'Orde de la Rosa Blanca el 2018.

<https://www.ernestmartinezizquierdo.com/>

Palau de la Música Catalana

DT 25.05.21
Quartet Casals
—El retorn al Palau

DG 06.06.21
OBC & Ros Marbà
—*El giravolt de maig*
de Toldrà

DT 08.06.21
Alba Ventura, piano
—*Iberia* d'Albéniz

DJ 10.06.21
Carolyn Sampson
& Juan de la Rubia
—*Quadern d'Anna*
Magdalena Bach de Bach

DG 20.06.21
Olivier Latry, orgue
—L'organista
de la catedral de
Notre-Dame de Paris

DG 27.06.21
Philippe Jaroussky
& Emöke Baráth
—*Storia di Orfeo*

DS 10.07.21 | DG 11.07.21
Passió segons sant Mateu
de Bach
—Centenari de
l'estrena amb l'Orfeó
Català

#LaMúsicaEnsOmpleDeVida

Confecciona el teu pack a mida i gaudeix del 15% de descompte (de 4 a 9 concerts) i del 20% de descompte (a partir de 10 concerts). Preus especials per a grups i packs a mida d'entrades. Consulta els descomptes per a menors de 35 anys a www.palaumusica.cat/joves

Més informació a www.palaumusica.cat

També et pot interessar...

Palau Cambra
Quartet Casals
—Retorn al Palau

Quartet Casals

Vera Martínez Mehner, violí

Abel Tomàs, violí

Jonathan Brown, viola

Arnau Tomàs, violoncel

F. J. Haydn: *Quartet de corda, op. 20 núm. 4*

F. Mendelssohn: *Capriccio | Fuga de 4 peces per a quartet de corda, op. 81*

A. Webern: *Cinc moviments per a quartet de corda, op. 5*

D. Xostákovitx: *Quartet de corda núm. 11*

Dimarts 25.05.21 – 20 h

Sala de Concerts

Preu: 35 €

Amb el suport de:

ASSOCIACIÓ
ORFEO
CATALÀ

Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

GOBIERNO
ESPAÑOL

MINISTERIO
DE CULTURA
Y DEPORTE

inaem
INSTITUTO NACIONAL DE
ARTES ESCENICAS Y LA MUSICA

Membre de:

EUROPEAN
CONCERT HALL
ORGANISATION